

Jacek Grzywacz

Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Bożena Korzeniewska

Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Pożyczka pozabankowa w finansowaniu działalności gospodarczej w Polsce

Streszczenie

Znaczna liczba przedsiębiorstw napotyka trudności w dostępie do kapitału na finansowanie działalności. Szczególnie dotyczy to przedsiębiorstw, które nie zawsze posiadają odpowiednią historię kredytową i dysponują wystarczającym zabezpieczeniem, co jest podstawą do pozyskania kapitału z tradycyjnych źródeł. Przedsiębiorstwa w głównej mierze wykorzystują do finansowania swojej działalności kapitał własny, jednak nie zawsze środki te są wystarczające. Dlatego przedsiębiorcy, często dla zachowania płynności finansowej, zmuszeni są do poszukiwania alternatywnych źródeł finansowania. Jedną z form takiego finansowania jest pożyczka pozabankowa, którą znacznie łatwiej uzyskać ze względu na brak uciążliwych formalności i szczegółowego weryfikowania zdolności kredytowej. W artykule podjęto próbę wskazania przyczyn wzrostu zainteresowania przedsiębiorców usługami firm pożyczkowych, pomimo nader bogatej oferty kredytowej banków.

Słowa kluczowe: kredyt, pożyczka pozabankowa, instytucje pożyczkowe

Kody klasyfikacji JEL: G21, G23

1. Wprowadzenie

Fundamentalnym warunkiem efektywnego prowadzenia działalności gospodarczej na każdym jej etapie jest dostęp do kapitału. Dotyczy to zarówno własnych zasobów kapitałowych, jak i kapitału obcego, którego głównym źródłem nadal są banki. Jak potwierdzają badania Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju, problemy z dostępem do środków finansowych to druga z trzech najistotniejszych przeszkód w działalności przedsiębiorstw. Badania wskazują na trzy kluczowe niedogodności w działalności przedsiębiorstw. W analizowanym okresie w pierwszej kolejności wymieniano problemy ze znalezieniem rynku zbytu, a potem trudności w dostępie do środków finansowych. Dotyczy to całej Unii Europejskiej jak również wybranych krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Pozostałe przeszkody utrudniające funkcjonowanie MSP to: dostępność wykwalifikowanej i doświadczonej kadry, konkurencja rynkowa oraz koszty produkcji i regulacje prawne [Rydarowska-Kurzbauer, 2013, s. 63–72].

Z kolei raport przygotowany przez Deutsche Bank wskazuje na dosyć zróżnicowane podejście ponad jednej trzeciej przedsiębiorstw do sposobów finansowania działalności. W tym wypadku jako barierę rozwoju wskazywano nie tylko niechęć do finansowania zewnętrznego (głównie obcego), lecz także mocno utrudniony dostęp do niego [Raport Polskie firmy, 2016]. Należy przy tym zauważyć, że problem kapitału dotyczy tak bieżącego finansowania działalności jednostki, jak realizowania projektów rozwojowych. W pierwszym przypadku chodzi oczywiście o zachowanie płynności finansowej warunkującej, jak wiadomo, istnienie firmy. Świadomość ta przekłada się coraz częściej na nader „agresywne” poszukiwanie przez przedsiębiorców sposobów finansowania działalności poza systemem bankowym. W tej sytuacji coraz większym zainteresowaniem cieszą się instytucje pożyczkowe¹, posiadające w swojej ofercie całą gamę różnorodnych usług finansowych, właśnie o charakterze pożyczkowym, obejmujących także wsparcie inwestycyjne.

Celem artykułu jest próba wskazania przyczyn wzrostu zainteresowania przedsiębiorców usługami firm pożyczkowych, pomimo nader bogatej oferty kredytowej banków. Zainteresowanie to wprost przekłada się na fakt, że w Polsce coraz więcej firm staje się klientami instytucji pożyczkowych.

Tak ujęty problem pozwala na sformułowanie hipotezy badawczej, zgodnie z którą wysokie wymagania formalne banków i zaostrenie procedury kredytowej to główne przyczyny

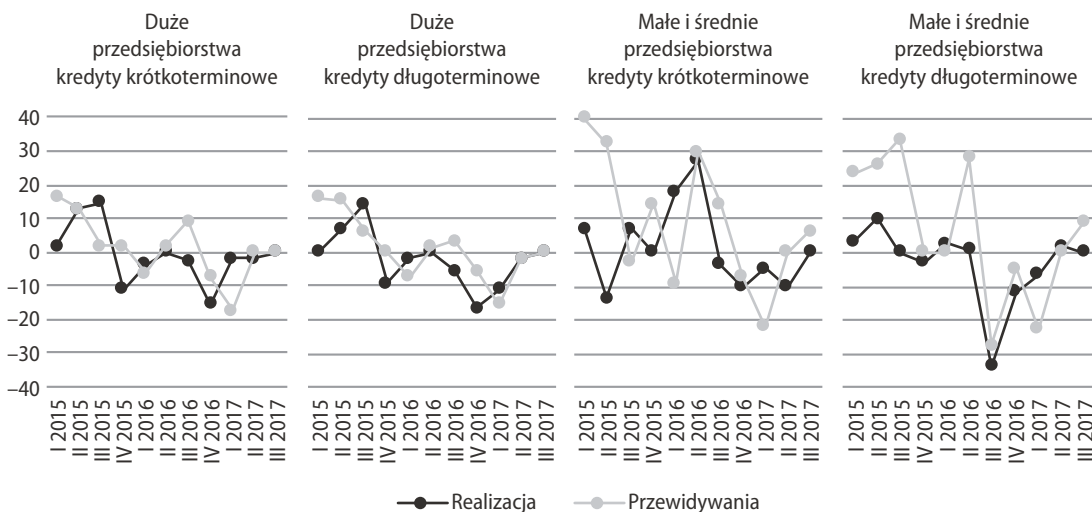
¹ Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz niektórych ustaw (Dz.U. z 2015 r., poz. 1357, 1830.) wprowadziła definicję instytucji pożyczkowej, umieszczając ją w słownikach: Ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2011 r. nr 126, poz. 715) oraz Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz.U. z 1997 r. nr 140, poz. 939 z późn. zm.). Instytucja pożyczkowa to kredytodawca inny niż: a) bank krajowy, bank zagraniczny, oddział banku zagranicznego, instytucja kredytowa lub oddział instytucji kredytowej w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz.U. z 2015 r., poz. 128 z późn. zm.), b) spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa oraz Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa, c) podmiot, którego działalność polega na udzielaniu kredytów konsumenckich w postaci odroczenia zapłaty ceny lub wynagrodzenia na zakup oferowanych przez niego towarów i usług.

systematycznego wzrostu zainteresowania przedsiębiorców pożyczkami pozabankowymi. Wykorzystano tu wtórne badania oparte na raportach Komisji Nadzoru Finansowego, Narodowego Banku Polskiego, Głównego Urzędu Statystycznego i innych instytucji monitorujących ten sektor, a także studia literaturowe, analizę i krytykę dostępnych materiałów źródłowych. Stanowią one podstawę do weryfikacji hipotezy badawczej i sformułowania wniosków końcowych.

2. Sytuacja na rynku kredytowym

Według raportu NBP (rysunek 1), banki w nieznacznym stopniu zwiększyły wymogi dotyczące udzielania kredytów przedsiębiorstwom. Warto zauważyć, że to zaostrzenie polityki kredytowej w stosunku do sektora małych i średnich przedsiębiorstw było mniejsze niż wobec dużych jednostek. Nieznacznemu podwyższeniu uległy pozaodsetkowe koszty kredytu, zwiększono wymagania dotyczące zabezpieczeń oraz zmniejszono maksymalną dostępną kwotę kredytu i skrócono maksymalny okres kredytowania [NBP, 2017a] (rysunek 2).

Rysunek 1. Kryteria udzielania kredytów dla przedsiębiorstw

Dodatnia wartość netto – złagodzenie polityki kredytowej lub wzrost popytu na kredyty.

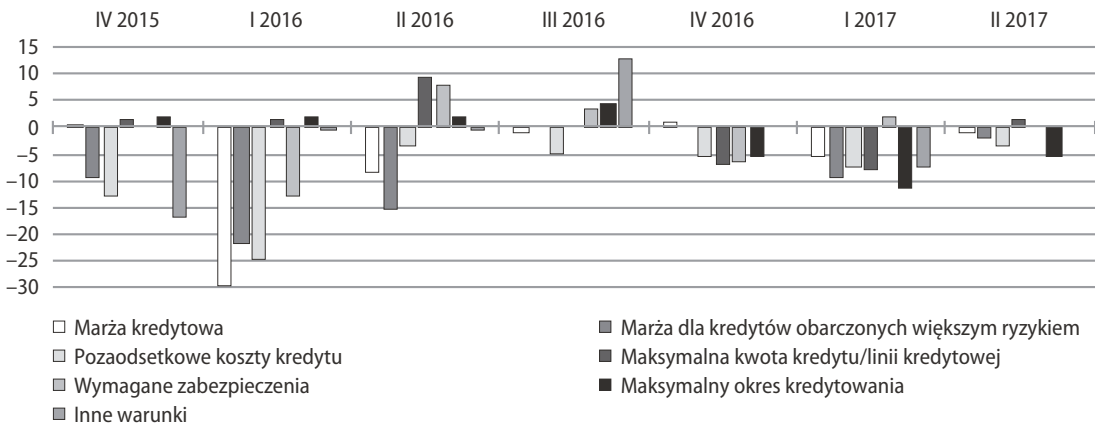
Ujemna wartość netto – zaostrzenie polityki kredytowej lub spadek popytu na kredyty.

Źródło: opracowanie własne na podstawie [NBP, 2017a].

Na regularny spadek zainteresowania kredytami wśród przedsiębiorców jednoznacznie wskazują badania NBP. Pomimo wysokiej dostępności i historycznie najniższej ceny jedynie kilkanaście procent badanych przedsiębiorstw potwierdziło fakt ubiegania się o kredyt [NBP, 2017c]. Sytuacja ta jest wynikiem zewnętrznych uwarunkowań działania przedsiębiorstw, ogólnie dobrej sytuacji finansowej oraz rozwoju alternatywnych form finansowania

działalności [KNF, 2017]. Natomiast raport KNF informuje, że w 2016 r. wartość kredytów ogółem zwiększyła się o 53,6 mld zł, tj. o 4,8%, natomiast po wyeliminowaniu wpływu zmian kursów walut o ok. 40,1 mld zł, tj. o 3,5%. Oznacza to, że przyrost stanu kredytów był o ok. 30% niższy od odnotowanego w 2015 r. Według raportu do opisywanego wzrostu w większym stopniu przyczyniły się kredyty dla gospodarstw domowych niż kredyty dla przedsiębiorstw [KNF, 2017]. Wydaje się, że ta tendencja od kilku lat ma stały charakter i to pomimo faktu, że tempo wzrostu kredytów dla gospodarstw domowych jest w poszczególnych kwartałach zróżnicowane, co przedstawiono na rysunku 3. Dotyczy to również 2017 r.

Rysunek 2. Warunki udzielania kredytów dla przedsiębiorstw

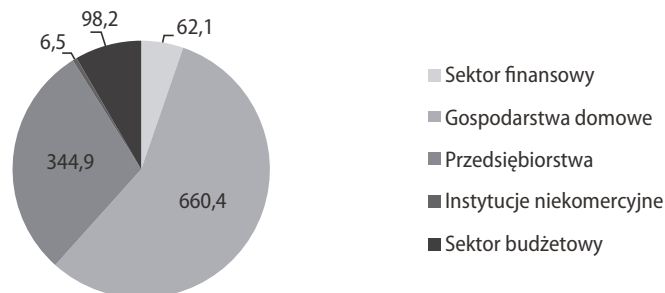

Dodatnia wartość netto – złagodzenie polityki kredytowej lub wzrost popytu na kredyty.

Ujemna wartość netto – zaostrzenie polityki kredytowej lub spadek popytu na kredyty.

Źródło: opracowanie własne na podstawie [NBP, 2017a].

Rysunek 3. Struktura kredytów ogółem na koniec 2016 r. (mld zł)

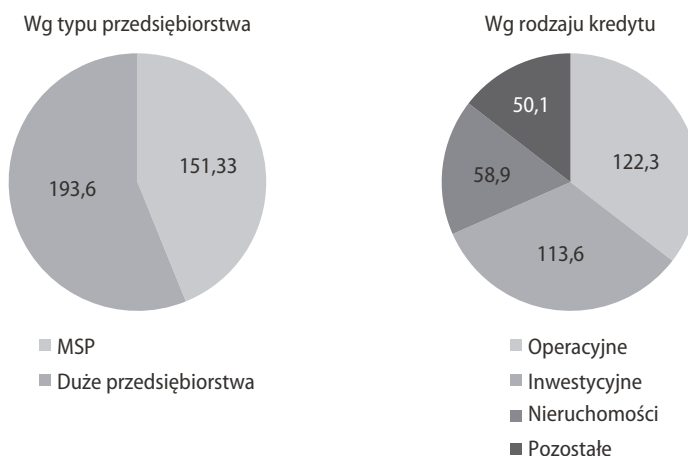

Źródło: opracowanie własne na podstawie [KNF, 2017].

Z kolei dla przedsiębiorstw stan kredytów zwiększył się o 17,6 mld zł, tj. o 5,4%, a po wyeliminowaniu wpływu zmian kursów walut o ok. 13,5 mld zł, tj. o 4,1%. Oznacza to, że przyrost akcji kredytowej był znacznie niższy (o blisko 50%) od odnotowanego w 2015 r.

Przyrost kredytów nastąpił zarówno w obszarze kredytów dla MSP, jak i dla dużych przedsiębiorstw (rysunek 4). Wzrost akcji kredytowej zaobserwowano głównie w obszarze kredytów inwestycyjnych, natomiast poziom kredytów na działalność bieżącą nie uległ znacznej zmianie [KNF, 2017].

Rysunek 4. Kredyty dla przedsiębiorstw na koniec 2016 r. (mld zł)

Źródło: [KNF, 2017].

Największe polskie banki dysponują dosyć zróżnicowaną ofertą kredytową dla firm [50 największych banków, 2017]. Większość z nich kieruje swoje usługi bezpośrednio do przedsiębiorców z sektora MSP, w tym również kredyty na rozpoczęcie działalności gospodarczej [Raport. Finansowanie biznesu, 2017, s. 13].

Warto przy tym zauważyć, że coraz bardziej popularny w korzystaniu z usług bankowych staje się Internet. Świadczą o tym udostępniane internetowo oferty banków oraz fakt stałego wzrostu użytkowników sieci [Grzywacz, 2016, s. 44]. W tabeli 1 zaprezentowano wyszczególnienie wybranych ofert kredytowych pięciu największych banków.

Tabela 1. Wybrane oferty kredytowe pięciu największych banków w Polsce

Bank	Kredyt obrotowy	Kredyt inwestycyjny
PKO BP	<ul style="list-style-type: none"> Kredyt udzielany na dowolny cel związany z prowadzeniem firmy Bez konieczności zabezpieczeń rzeczowych dla kredytu do 500 tys. zł Prowizja od 1,5 do 4% Okres kredytowania do 36 miesięcy 	<ul style="list-style-type: none"> Możliwość sfinansowania do 80% wartości inwestycji Okres kredytowania do 25 lat Prowizje i opłaty jak przy kredycie obrotowym
Pekao S.A.	<ul style="list-style-type: none"> Kredyt przeznaczony na zakup majątku obrotowego Okres kredytowania do 36 miesięcy Opłata za przyjęcie i rozpatrzenie wniosku kredytowego minimum 0,5% w walucie kredytu, minimum 250 zł, prowizja przygotowawcza minimum 2,6% w walucie kredytu, minimum 300 zł 	<ul style="list-style-type: none"> Możliwość sfinansowania do 80% wartości inwestycji Okres kredytowania do 10 lat Prowizje i opłaty jak przy kredycie obrotowym

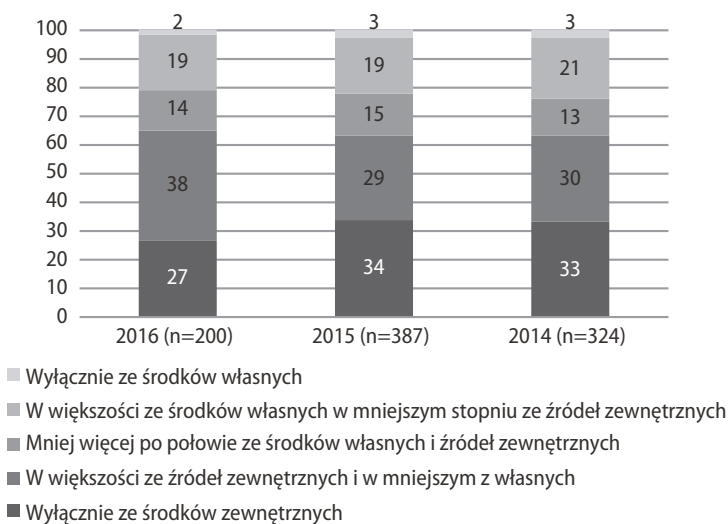
cd. tabeli 1

Bank	Kredyt obrotowy	Kredyt inwestycyjny
BZ WBK	<ul style="list-style-type: none"> Kredyt udzielany na dowolny cel związany z bieżącym prowadzeniem działalności Bez konieczności przedstawienia zabezpieczenia przy kredycie do 150 tys. zł Okres kredytowania do 36 miesięcy Prowizja przygotowawcza minimum 3,5% 	<ul style="list-style-type: none"> Możliwość sfinansowania do 90% wartości inwestycji Okres kredytowania do 15 lat Oplaty i prowizje jak przy kredycie obrotowym
mBank	<ul style="list-style-type: none"> Kredyt przyznawany na dowolny cel związany z prowadzeniem działalności Bez konieczności zabezpieczeń rzeczowych dla kredytu do 500 tys. Okres kredytowania do 36 miesięcy Prowizja przygotowawcza maksimum 3% – minimum 1000 zł 	<ul style="list-style-type: none"> Możliwość sfinansowania do 100% wartości inwestycji (łącznie z VAT) Okres kredytowania do 20 lat Oplaty i prowizje jak przy kredycie obrotowym
ING Bank Śląski	<ul style="list-style-type: none"> Kredyt przyznawany na dowolny cel związany z prowadzeniem działalności Do 200 tys. zł bez zabezpieczeń Oplaty i prowizje za przyznanie linii kredytowej 2% – minimum 200 zł 	<ul style="list-style-type: none"> Pożyczka dla przedsiębiorców Okres kredytowania do 10 lat Oplaty i prowizje jak przy kredycie obrotowym

Źródło: opracowanie własne na podstawie [Raport. Finansowanie biznesu, 2017, s. 13].

Mimo bogatej oferty banków przedsiębiorcy wyrażający chęć rozpoczęcia bądź realizowania inwestycji z rezerwą podchodzą do możliwości sfinansowania jej za pomocą kredytu. Potwierdzają to badania prowadzone w ramach PARP Panelu Polskich Przedsiębiorstw. Systematycznie ok. dwóch trzecich przedsiębiorstw wykazało, że zamierza finansować inwestycje albo wyłącznie ze środków własnych, albo w większości ze środków własnych [PARP, 2016]. Pokazano to na rysunku 5.

Rysunek 5. Z jakich środków zamierzają sfinansować inwestycje przedsiębiorcy w ciągu najbliższych sześciu miesięcy (%)

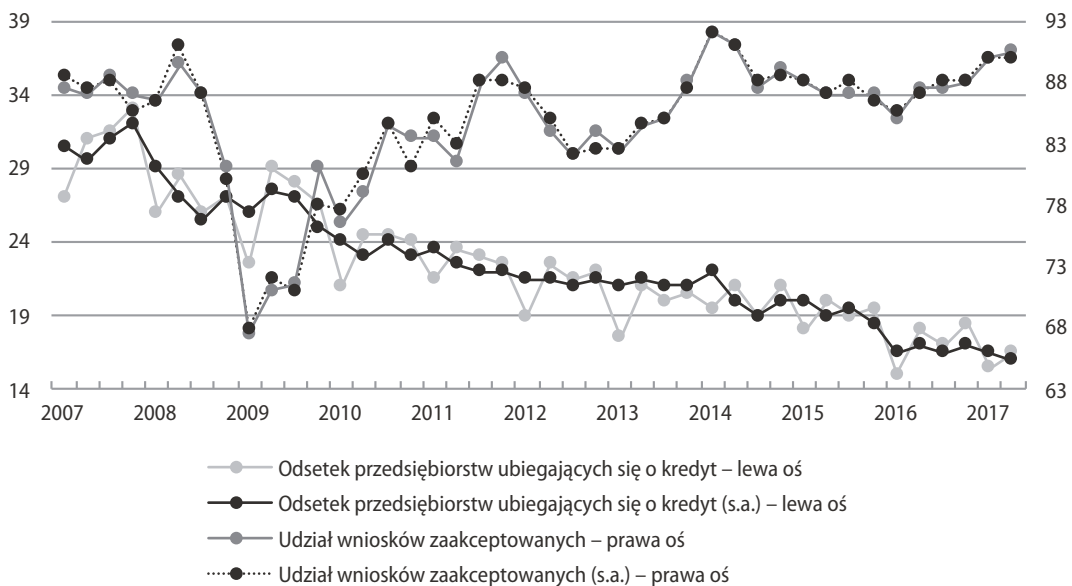

Źródło: opracowanie własne na podstawie [PARP, 2016].

Dane statystyki bankowej NBP informują, zgodnie z deklaracjami banków, że kredyty były dostępne w mniejszych kwotach i na krótsze okresy. To z kolei skutecznie zniechęcało przedsiębiorców do ubiegania się taki produkt, którego krótkoterminowy charakter istotnie zagrażał utrzymaniu przez firmę dyscypliny finansowej, odnoszącej się głównie do wymogu zachowania płynności finansowej. Ponadto zaostrome zostały pozaodsetkowe warunki kredytowania oraz marże dla kredytów obciążonych większym ryzykiem. Według opinii banków zaostromienie polityki kredytowej było podyktowane pogorszeniem jakości obsługi już udzielonych kredytów [NBP, 2017b, s. 55–57].

Pomimo tej tendencji obserwuje się wzrost liczby zatwierdzonych wniosków kredytowych dotyczących finansowania działalności gospodarczej. Należy jednak zwrócić uwagę, że zasadnicza część popytu kredytowego jest zgłaszana przez firmy charakteryzujące się dobrą sytuacją ekonomiczną – niezbędną do sprostania restrykcyjnym warunkom kredytowym. Powoduje to, że dostępność kredytów utrzymuje się na wciąż wysokim poziomie. Stale jednak należy mieć na uwadze, że dotyczy to głównie firm o dobrej kondycji finansowej [NBP, 2017b, s. 55–57].

Rysunek 6. Odsetek złożonych i zaakceptowanych wniosków kredytowych

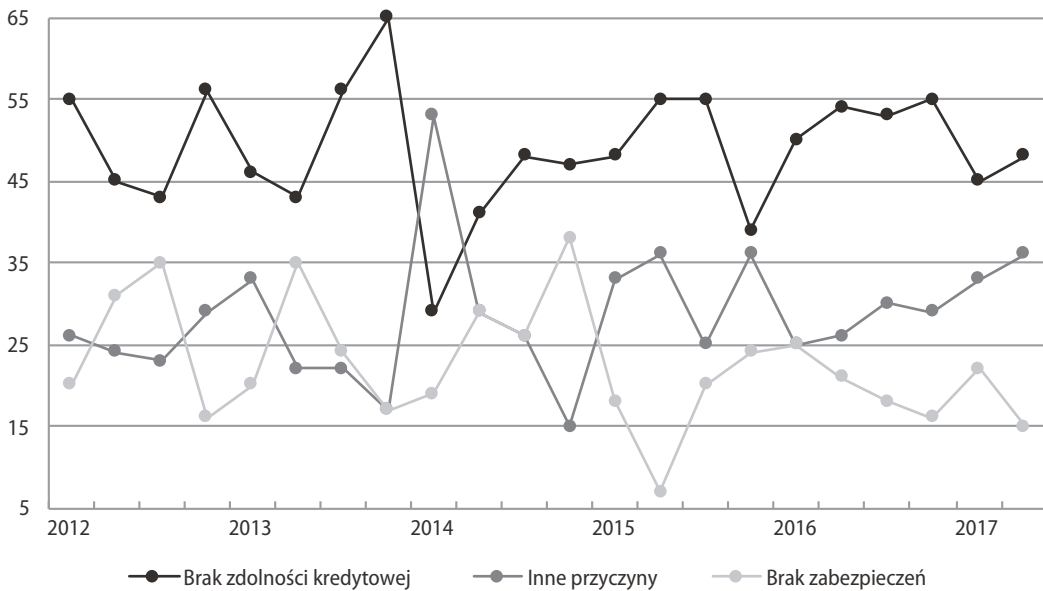
Skrót s.a. (ang. *seasonally adjusted*) zastosowano dla oznaczenia wskaźników wyrównanych sezonowo.

Źródło: opracowanie własne na podstawie [NBP, 2017b].

W pierwszej połowie 2017 r. prawie 90% firm ubiegających się o kredyt otrzymało negatywną decyzję i dotyczy to zwłaszcza mniejszych przedsiębiorstw. Wciąż napotykają one problemy z pozyskaniem kredytu i otrzymują decyzje odmowne (rysunek 6). Jak wynika z raportu NBP (rysunek 7), najczęstszym powodem jest, tradycyjnie, brak zdolności kredytowej przedsiębiorstw. W dalszej kolejności wskazywano brak niezbędnej dokumentacji,

trudne do oszacowania ryzyko przedsięwzięcia, a także trudne do wyliczenia ewentualne przepływy umożliwiające spłatę kredytu. Z kolei brak wymaganych zabezpieczeń pozostaje najrzadziej wymienianym przez badane przedsiębiorstwa powodem odrzucenia wniosku kredytowego. W przypadku ok. 11% firm z sektora MSP, którym w drugim kwartale br. banki odmówiły udzielenia kredytu, najczęściej wymienianą przyczyną był brak zdolności kredytowej. Z kolei wśród 5% dużych przedsiębiorstw, które dostały odmowę przyznania kredytu, nie odnotowano odmowy z powodu braku stosownych zabezpieczeń [NBP, 2017b, s. 55–57].

Rysunek 7. Przyczyny odmownego rozpatrzenia wniosków kredytowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie [NBP, 2017b].

Należy zauważyć, że problem zabezpieczeń jest znacznie szerszy niż to wynika z różnego rodzaju analiz i opinii prezentowanych przez przedsiębiorców. Zasady bankowej oceny wniosków kredytowych potwierdzają, że brak stosownego zabezpieczenia z góry przesądza o negatywnej decyzji. Dotyczy to również tych przypadków, kiedy firmy wykazują dobrą sytuację finansową. Nie bez powodu zresztą stale aktualne i powszechne jest stwierdzenie, że brak zabezpieczeń eliminuje przedsiębiorcę w staraniach o kredyt. Zdarzają się natomiast nierzadkie przypadki, kiedy niska ocena zdolności kredytowej wcale nie oznacza odmowy kredytu. W takiej sytuacji występujące ryzyko banki rekompensują przyjmowaniem od firm różnorodnych form zabezpieczeń, które znacznie przekraczają swoją wartością (nawet już skorygowaną o stosowne współczynniki) kwoty udzielonych pożyczek. Z pewną ostrożnością należy zatem przyjmować opinię przedsiębiorców, że brak stosownych zabezpieczeń był powodem odmowy udzielenia przez bank wsparcia finansowego w postaci kredytu.

3. Pożyczka pozabankowa jako środek finansowania działalności gospodarczej

Zgodnie z powszechnie funkcjonującą opinią, zaciąganie kredytu w bankach wiąże się z mniejszym ryzykiem, gdyż budzą one większe zaufanie niż instytucje pożyczkowe. Według Związku Banków Polskich Polacy mają coraz lepszą opinię o sektorze bankowym. W pierwszym kwartale 2016 r. 48% badanych deklarowało, że ta opinia jest dobra [Reputacja polskiego sektora, 2016]. Podobne badanie przeprowadzono w marcu 2017 r. Potwierdziło ono, że wizerunek banków poprawia się. Niemal połowa respondentów wyraziła się pozytywnie na temat banków w Polsce, co daje najlepszy wynik od dziesięciu lat [Raport NetB@nk, 2017]. Bez trudu można się jednak domyślać, że opinia ta nie oznacza łatwego dostępu do kredytów. Coraz częściej zatem tak osoby indywidualne, jak przedsiębiorcy korzystają z oferty firm pożyczkowych.

Należy przy tym zwrócić uwagę na fakt, że różnorodne badania dotyczące tych instytucji praktycznie nie odnoszą się bezpośrednio do korzystania z ich usług przez przedsiębiorstwa. Przedsiębiorcy bowiem, zwłaszcza reprezentujący mniejsze firmy, sięgają po pożyczki pozabankowe, nie ujawniając faktu prowadzenia działalności.

Firmy pożyczkowe początkowo z powodzeniem funkcjonowały na rynku finansowym, proponując niemal ekspresowy dostęp do środków, bez dodatkowych, uciążliwych formalności i szczegółowego weryfikowania zdolności kredytowej pożyczkobiorców² [Waliszewski, 2017a]. Kilkunastoletnia historia działania na polskim rynku firm pożyczkowych pozwala zauważyć wyraźną fazę rozkwitu tego rynku po ostatnim światowym kryzysie finansowym, na skutek którego banki zaostrzyły wymogi dotyczące udzielania kredytów i pożyczek. Według danych Konferencji Przedsiębiorstw Finansowych (KPF) w latach 2009–2013 liczba pożyczek udzielonych przez podmioty zrzeszone w KPF wzrosła o 25%, tj. z 0,975 mln w 2009 r. do 1,23 mln w 2013 r. Rozwój rynku firm pożyczkowych w Polsce to także pochodna wypracowanego modelu biznesowego banków oraz zwiększającego się popytu na niskokwotowe i krótkoterminowe pożyczki nieopłacalne z punktu widzenia tych instytucji. Dzieje się tak, ponieważ strategia działania banków jest oparta w głównej mierze na sprzedaży jak największej liczby powiązanych ze sobą usług przynoszących marżę, prowizje i odsetki [Szełągowska, 2015, s. 119–135]. Zmiany regulacji bankowych oraz utrzymujące się niskie stopy procentowe przekładają się na ostrożne podejście banków do udzielania kredytów niskokwotowych. To, co zniechęca banki, sprzyja prowadzeniu biznesu przez firmy pożyczkowe,

² Wynikiem prac legislacyjnych prowadzonych przez rząd nad zmianami do ustawy z 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz.U. z 2006 r. nr 157, poz. 1119) i ustawy z 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2014 r. poz. 1497 ze zm.) uchwalono tzw. ustawę antylichwiarską – o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 1357). Nowa ustawa antylichwiarska weszła w życie 11 marca 2016 r., a kolejne zmiany w ustawie o kredycie konsumenckim 22 lipca 2017 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1528; z 2017 r. poz. 819). Doprecyzowały one definicje ważnych dla konsumenta pojęć. Zob. [Waliszewski, 2017b].

które nie muszą ponosić wielkich nakładów, by zaspokoić popyt wśród osób zainteresowanych taką usługą. Badania GUS wykazały, że analizowane przedsiębiorstwa pośrednictwa kredytowego, udzielające pożyczek ze środków własnych, uczestniczyły łącznie w zawarciu 5103 tys. umów na kredyty i pożyczki, z czego 5053 tys. umów z osobami prywatnymi i 50 tys. z przedsiębiorstwami. Wartość udzielonych kredytów i pożyczek w 2016 r. wyniosła ogółem 38 629 mln zł, w tym osobom prywatnym udzielono kredytów i pożyczek o wartości 31 707 mln zł, a przedsiębiorstwom 6922 mln zł [GUS, 2017]. Dane te pokazano w tabeli 2.

Tabela 2. Liczba i wartość udzielonych kredytów i pożyczek przez przedsiębiorstwa pośrednictwa kredytowego w 2016 r.

Wyszczególnienie	Liczba kredytów/pożyczek (w tys. szt.)		Wartość kredytów/pożyczek (w mln zł)	
	osoby fizyczne	przedsiębiorstwa	osoby fizyczne	przedsiębiorstwa
Ogółem	5053	50	31 707	6922
Przedsiębiorstwa udzielające pożyczek/kredytów we współpracy z bankami	1172	28	23 722	3907
Przedsiębiorstwa udzielające pożyczek ze środków własnych	3663	21	7295	2895
Przedsiębiorstwa udzielające pożyczek ze środków własnych i współpracujące z bankami	218	1	690	120

Źródło: opracowanie własne na podstawie [GUS, 2017].

Liczba propozycji pożyczkowych (pozabankowych) kierowanych do przedsiębiorców zwiększa się. Bardziej znane firmy pożyczkowe zamieszczają swoje reklamy w prasie, mediach, Internecie, na przykład Wonga czy Provident. Dzięki temu ich oferty szybko zapadają w pamięć i łatwo można je poznać. Firmy pożyczkowe za pomocą Internetu udostępniają szeroką ofertę pożyczek online zwanych „chwilówkami”, gdzie koszt pierwszej pożyczki wynosi zero, a okres spłaty wynosi 20–30 dni. Dodatkowo firmy pożyczkowe przedkładają coraz to nowsze propozycje pożyczek na większe kwoty, by pozyskać nowych i sprostać wymaganiom pozyskanych wcześniej klientów. W tabeli 3 zaprezentowano dziesięć najlepszych pożyczek pozabankowych na duże kwoty dostępnych online – według rankingu przeprowadzonego przez ebroker.pl [Ranking pożyczek, 2017].

Głównymi zaletami pożyczek pozabankowych są krótki czas rozpatrzenia wniosku i łatwość otrzymania, bez konieczności podawania celu przeznaczenia środków, a także bez potrzeby przedkładania szczegółowej dokumentacji. Przedsiębiorcy, którzy mierzą się z dużą ilością barier stanowiących przeszkodę w rozwoju własnego przedsiębiorstwa, zauważają mnogość firm pożyczkowych wychodzących z propozycjami pożyczkowymi. Dlatego coraz częściej sięgają oni po tę formę dofinansowania, świadomie rezygnując z ubiegania się o kredyt. Dotyczy to szczególnie firm z sektora MSP.

Tabela 3. Wybrane pożyczki pozabankowe na duże kwoty dostępne online (stan na 7.07.2017)

Nazwa instytucji pożyczkowej	Wysokość i warunki udzielenia pożyczki pozabankowej (online)
OPTIMA	<ul style="list-style-type: none"> • Kwota pożyczki: do 20 000 zł • Maksymalny okres kredytowania: 24 miesiące • Wniosek i decyzja: wniosek składany jest przez internet, środki wypłacane są przelewem ekspresowym w nawet w ciągu 15 minut od momentu podjęcia decyzji pożyczkowej • Weryfikacja: KBIG, ERIF BIG, KR D BIG, BIG InfoMonitor, ZBP oraz BIK, proces odbywa się online, bez konieczności przedstawiania dokumentów
Provident pożyczka samoobsługowa	<ul style="list-style-type: none"> • Kwota pożyczki: od 300 do 15 000 zł • Maksymalny okres kredytowania: 24 miesiące • Wniosek i decyzja: wniosek pożyczkowy można złożyć przez internet • Weryfikacja: ERIF BIG, KR D BIG, BIG InfoMonitor, ZBP oraz BIK
Provident pożyczka dopasowana z miesięczną ratą	<ul style="list-style-type: none"> • Kwota pożyczki: od 300 do 15 000 zł • Maksymalny okres kredytowania: 24 miesiące • Wniosek i decyzja: wniosek pożyczkowy można złożyć przez internet • Weryfikacja: ERIF BIG, KR D BIG, BIG InfoMonitor, ZBP oraz BIK
Homekredyt.pl	<ul style="list-style-type: none"> • Kwota pożyczki: od 3000 do 15 000 zł • Maksymalny okres kredytowania: 24 miesiące • Weryfikacja: pożyczkodawca akceptuje różne źródła dochodu, także umowy cywilnoprawne
SuperGrosz	<ul style="list-style-type: none"> • Kwota pożyczki: od 1000 do 10 000 zł; dla nowych klientów: do 7000 zł • Maksymalny okres kredytowania: 48 miesięcy • Wniosek i decyzja – pożyczkodawca nie wymaga dokumentów potwierdzających dochody, możliwość wypłacenia gotówki na poczcie lub w banku pocztowym • Weryfikacja: BIK, KBIG oraz BIG InfoMonitor
FunduszKorona	<ul style="list-style-type: none"> • Kwota pożyczki: od 1000 do 10 000 zł • Maksymalny okres kredytowania: 33 miesiące • Wniosek i decyzja: wniosek pożyczkowy można złożyć przez internet, podjęcie decyzji w 24 godziny; wypłata środków w 48 godzin • Weryfikacja: pożyczka jest możliwa nawet przy zajęciu komorniczym
Wonga	<ul style="list-style-type: none"> • Kwota pożyczki: 10 000 zł • Maksymalny okres kredytowania: 24 miesiące • Wniosek i decyzja: brak wymogu dokumentów potwierdzających dochody • Weryfikacja: ERIF BIG, KR D BIG, BIG InfoMonitor oraz BIK
Mondeo Now	<ul style="list-style-type: none"> • Kwota pożyczki: od 1500 do 10 000 zł • Maksymalny okres kredytowania: 24 miesiące • Wniosek i decyzja: brak wymogu dokumentów potwierdzających dochody • Weryfikacja: ERIF BIG, KR D BIG, BIG InfoMonitor oraz BIK
Zaplo.pl	<ul style="list-style-type: none"> • Kwota pożyczki: od 1000 do 10 000 zł • Maksymalny okres kredytowania: 24 miesiące • Wniosek i decyzja: pożyczka do 7000 zł jest dostępna bez zaświadczeń o dochodach, 10 000 zł bez zaświadczeń w przypadku użycia programu Instantor • Weryfikacja: ERIF BIG, KR D BIG, KBIG, BIG InfoMonitor oraz BIK
In credit	<ul style="list-style-type: none"> • Kwota pożyczki: od 800 do 7000 zł, dla stałych klientów: 10 000 zł • Maksymalny okres kredytowania: 12 miesięcy, przy pierwszej pożyczce: 6 miesięcy • Wniosek i decyzja: brak wymogu dokumentów potwierdzających dochody • Weryfikacja: ERIF BIG, KR D BIG, BIG InfoMonitor oraz BIK

Źródło: opracowanie własne na podstawie [Ranking pożyczek pozabankowych, 2017].

Dzieje się tak, dlatego że firmy pożyczkowe, w porównaniu z bankami, akceptują krótszy staż działalności i znacznie niższy minimalny próg scoringowy. Jest to szczególnie istotne dla małych firm, których właściciele posiadają przeważnie dużo niższe scoringi niż osoby zatrudnione na umowę o pracę [Zabrocki, 2017, s. 29]. Nowym kierunkiem jest sięganie po finansowanie pozabankowe przez firmy startujące lub znajdujące się w coraz lepszej sytuacji finansowej; wynika to m.in. z rozszerzenia oferty pożyczek dla przedsiębiorców. Taka oferta dostępna jest choćby w spółce Profi Credit, która wprowadziła do swojej oferty pożyczki operacyjne dla mikroprzedsiębiorców. Ponadto spółka Profi Credit wprowadziła trzy dodatkowe produkty, takie jak: pożyczka startowa (dla start-upów), pożyczka inwestycyjna i pożyczka pomostowa [Waliszewski, 2017a, s. 93].

Firmy, napotykając wysokie wymagania banków w postaci skomplikowanych i czasochłonnych procedur kredytowych, często nie otrzymują kwoty, o jaką wnioskuje, tracąc przy tym czas i okazje biznesowe³. Przedsiębiorcy, aby wypełnić powstałą lukę finansową, szukają wsparcia w firmach pożyczkowych, gdzie łatwiejszy i niemal natychmiastowy dostęp do źródła finansowego umożliwia realizację zamierzonych celów gospodarczych zwłaszcza wówczas, gdy pożyczka dostępna jest online. Wynikiem takiego zachowania przedsiębiorców może być również korzystanie z prywatnych środków na finansowanie działalności i jest to często praktykowane wśród właścicieli polskich firm. Nie ma zresztą przeszkód prawnych dotyczących łączenia finansów prywatnych i firmowych. Zgodnie z ustawą z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych [Dz.U. 1991 nr 80, poz. 350] oraz interpretacją organów podatkowych przy spełnieniu określonych warunków można zaliczyć w koszty uzyskania przychodu przedsiębiorstwa odsetki kredytu zaciągniętego na osobę prywatną. Istotne jest faktyczne przeznaczenie kredytu lub jego części na działalność gospodarczą. Ważne jest, czy poniesione wydatki spełniają kryterium związku z uzyskiwanym przychodem z działalności gospodarczej i nie są wymienione enumeratywnie w katalogu wydatków nieuznawanych za koszty uzyskania przychodu. Odsetki muszą być faktycznie zapłacone, bowiem naliczone, ale niezapłacone lub umorzone odsetki od kredytów, pożyczek nie stanowią kosztu podatkowego. Zatem konieczne jest odpowiednie udokumentowanie wykorzystania kredytu lub pożyczki w działalności gospodarczej. Finansowanie za pomocą kredytów konsumpcyjnych działalności przedsiębiorstwa jest dopuszczalne w przypadku przedsiębiorców prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą, gdyż w razie problemów finansowych przedsiębiorca odpowiada za zobowiązania całym swoim majątkiem.

Firmy pożyczkowe cechuje większa elastyczność, jeśli chodzi o wymagane dokumenty i pozostałe procedury. Na ogół wystarczy przedstawić źródła danych transakcyjnych, takie jak wyciągi bankowe, informacja z konta na Allegro lub dane z aplikacji księgowych. Firmy te z zasady są w stanie szybciej niż bank przelać środki na rachunek firmowy [Zabrocki, 2017, s. 29]. W wielu bankach wstępny scoring przebiega dosyć sprawnie, ale jest to dopiero

³ Przez lukę nieprzyznanego finansowania rozumie się różnicę pomiędzy kwotą wnioskowaną przez przedsiębiorców a kwotą otrzymaną. Zob. [NBP, 2016].

początek procedur weryfikacyjnych, które stanowią „wstępne sito” rozłożone w czasie. Natomiast w instytucjach pożyczkowych weryfikacja przebiega niemal automatycznie, co skutkuje szybką decyzją dla zainteresowanego.

Pożyczki pozabankowe wiążą się także z obowiązkiem poniesienia kosztów związanych z ich udzieleniem. Pozaodsetkowe koszty udzielenia pożyczki (np. opłata przygotowawcza, prowizja, ubezpieczenie) nie mogą być większe niż 25% pożyczanej kwoty i 30% tej kwoty w skali roku, a odsetki wynikające z opóźnienia w regulowaniu płatności nie mogą być wyższe niż 14% w stosunku rocznym. Dodatkowo pozaodsetkowe koszty kredytu w całym okresie kredytowania nie mogą być wyższe od całkowitej kwoty kredytu. Maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu można, zatem wyliczyć ze wzoru [Dz.U. 2015, poz. 1357, 1830]:

$$MPKK = (K \times 25\%) + \left(K \times \frac{n}{R} \times 30\% \right),$$

gdzie:

MPKK – maksymalna wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu,

K – całkowita kwota kredytu,

n – okres spłaty wyrażony w dniach,

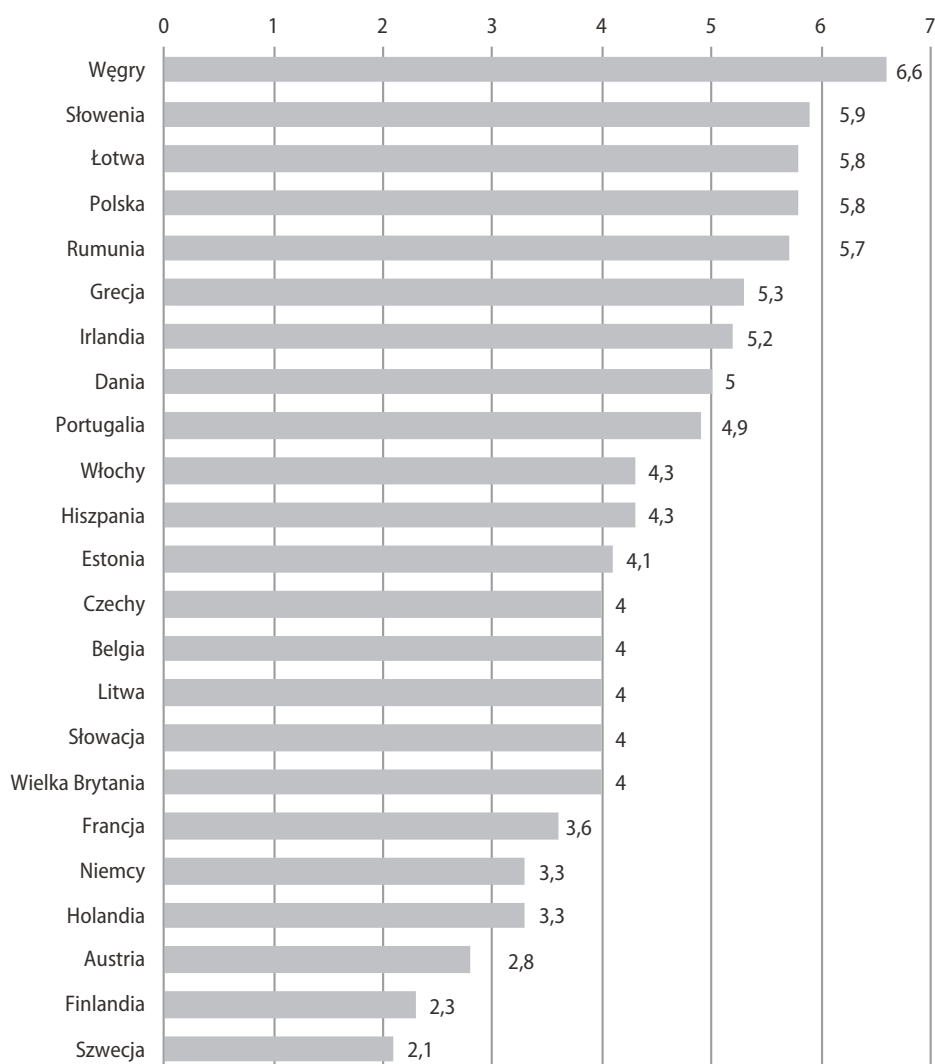
R – liczba dni w roku.

Rosnącą skalę zainteresowania pożyczkami pozabankowymi potwierdzają badania BIG InfoMonitor, które podają, że na koniec 2016 r. spośród 130 tys. przedsiębiorstw dłużników znajdujących się w bazie BIG InfoMonitor oraz wśród klientów firm pożyczkowych zarejestrowanych w Biurze Informacji Kredytowej jest 5710 osób fizycznych prowadzących mikrofirmy oraz 46 spółek prawa handlowego, które posiadają przeterminowane zadłużenie w firmach pożyczkowych. Łączne zaległości tych firm sięgają około 44 mln zł. Samo zjawisko finansowania działalności gospodarczej pożyczkami, których koszt znacząco przewyższa koszty bankowych kredytów, wydaje się być zaskakujące [BIG InfoMonitor, 2016]. Zgodnie z informacją BIG InfoMonitor 88% pożyczek udzielonych w firmach pozabankowych to kwoty między 200 a 4000 zł. Prawie 40% udzielonych pożyczek nie przekracza 1000 zł. Natomiast w bankach 12% klientów pożyczka kwotę do 1000 zł, zaś kwotę do 4000 zł – 56% klientów [BIG InfoMonitor, 2016]. Należy przy tym zauważyć, że firmy pożyczkowe oferują mniej sformalizowane i szybsze usługi, ponieważ udzielają pożyczek z własnych środków, banki natomiast ze środków z depozytów powierzonych przez klientów. Instytucje pożyczkowe są również zaliczane do instytucji mikrofinansowych, ponieważ udzielane przez nie mikropożyczki są elementem zapobiegającym wykluczeniu społecznemu tych, którzy zostali wykluczeni bankowo i kredytowo [Waliszewski, 2017a, s. 28].

Zgodnie z danymi zamieszczonymi w Raporcie Związku Przedsiębiorstw i Pracodawców w 2015 r. wartość całego rynku pożyczkowego przekraczała 146 mld zł. Można przy tym wnioskować, że istotna część tej kwoty dotyczy pożyczek udzielonych przedsiębiorcom [Raport ZPP, 2017, s. 6]. W skład rynku pożyczkowego wchodzi banki posiadające 93% udziału, SKOK-i z udziałem 4% oraz firmy pożyczkowe z 3-procentowym udziałem w rynku.

Nawiązując do wyników Raportu ZPP, opublikowanego na początku 2017 r., z usług firm pożyczkowych korzysta 1,5 mln osób. Liczba firm pożyczkowych rośnie, zaś odbiorcami ich usług są głównie tzw. klienci podwyższonego ryzyka, którzy nie mają możliwości zaciągnięcia kredytów w bankach. Należy jednak zauważyć, że coraz więcej przedsiębiorców o dobrej sytuacji sięga po tego rodzaju środki finansowe, chcąc w ten sposób uniknąć zdecydowanie bardziej skomplikowanych procedur bankowych. Z danych wynika również, że firmy pożyczkowe zatrudniają ok. 20 tys. osób, współpracując jednocześnie z prawie 10 tys. osób z sieciami agencyjno-brokerskimi. Warto również zauważyć, że firmy te odprowadzają niemal 1 mld zł podatków do budżetu państwa [Raport ZPP, 2017, s. 3].

Rysunek 8. Kraje o największym potencjale rozwoju alternatywnych pożyczek

Źródło: opracowanie własne na podstawie [KPMG, 2017].

Z raportu Twino Alternative Lending Index opublikowanego przez KPMG wynika że, Polska posiada ogromny potencjał alternatywnego rynku pożyczkowego (ALM, *Alternative Lending Market*), przez który rozumie się rynek pożyczek pozabankowych, skierowanych do klientów indywidualnych oraz mikro i małych przedsiębiorstw, jako alternatywa do kredytowej oferty banków. Świadczą o tym duże wymagania banków podczas ubiegania się o kredyt i wysokie oprocentowanie kredytów w Polsce w porównaniu z krajami europejskimi [KMPG, 2017]. Z zestawienia wynika (rysunek 8), że korzystne warunki do rozwoju alternatywnych sposobów pożyczania pieniędzy są na Węgrzech, w Słowenii, na Łotwie, w Polsce, Rumunii, Grecji oraz Irlandii. W wymienionych krajach wartość indeksu ALI osiągnęła ponad 5 pkt. w skali od 1 do 10 pkt., przy średniej europejskiej na poziomie 4,4 pkt.

Polska znalazła się na czwartym miejscu z wynikiem 5,8 pkt. Oznacza to, że jest atrakcyjnym rynkiem kredytowym ze względu na wartość indeksu oraz średnią wielkość rynku pożyczek. Należy razem z Grecją i Irlandią do trzech najbardziej obiecujących miejsc w Europie dla fin-tech, czyli tworzących oprogramowanie i aplikacje do działań finansowych w celu zdobycia większej liczby klientów. W krajach, gdzie poziom indeksu ALI nie przekracza 3 pkt., nie ma korzystnych warunków na rozwój firm pożyczkowych i platform pożyczek społecznościowych. W tej grupie znalazły się Francja, Niemcy, Holandia, Austria, Finlandia i Szwecja [Waliszewski, 2017b].

4. Podsumowanie

Analiza sytuacji kredytowej na rynku oraz instytucji pożyczkowych wskazuje, że wzrasta zainteresowanie przedsiębiorców (głównie sektora MSP) pożyczkami pozabankowymi.

Wyniki sprzedaży ofert kredytowych i pożyczek niskokwotowych zarówno banków, jak i firm pożyczkowych pokazują, że istnieje przestrzeń do działania dla jednych i drugich podmiotów, co wyraźnie potwierdza Raport KPMG. Obecnie na dobre wyniki sprzedaży firm pożyczkowych ma również wpływ zmiana regulacji prawnych, jaka nastąpiła w 2017 r. Istotny jest fakt powołania Rejestru Firm Pożyczkowych przy Komisji Nadzoru Finansowego, który dodatkowo uwiarygodnia funkcjonowanie tego rodzaju instytucji⁴. Silna pozycja instytucji pożyczkowych na polskim rynku usług finansowych znakomicie wręcz stymulowana jest prężną i skuteczną działalnością promocyjną tych firm. Szczególnie sprawnie

⁴ Znowelizowane przepisy zdecydowanie ograniczyły koszty pożyczek pozabankowych, co mogło zachęcić nowych klientów, ale także zmobilizować pożyczkodawców do zwiększenia sprzedaży w celu wypracowania oczekiwanych zysków. Wraz z nowymi zmianami 22 lipca 2017 r. weszła w życie ustawa z 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami (Dz.U. z 2017 r. poz. 819), która nowelizuje ustawę z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2016 r. poz. 1528) m.in. poprzez dodanie art. 59aa-59ag, który wprowadza obowiązek rejestracji instytucji pożyczkowych w rejestrze prowadzonym przez Komisję Nadzoru Finansowego. Zatem konsument ma możliwość sprawdzenia, czy firma udzielająca pożyczek jest do tego typu czynności uprawniona. Rejestry dostępne są na stronie internetowej KNF, https://www.knf.gov.pl/dla_ryнку/posrednictwo/instytucje_pożyczkowe.

firmy pożyczkowe wykorzystują reklamę, głównie poprzez Internet i telewizję. Znamienne jest, że wiele osób, w tym klientów firm pożyczkowych, wskazuje właśnie przede wszystkim na te dwa rodzaje mediów, jako źródła informacji na temat instytucji pożyczkowych (co buduje również zaufanie do nich).

Przyjęta w artykule metoda badawcza umożliwiła pozytywne zweryfikowanie hipotezy, mówiącej, że wysokie wymagania formalne banków i zaostrzenie procedury kredytowej to główne przyczyny wzrostu zainteresowania przedsiębiorców pożyczkami pozabankowymi. Mając na uwadze politykę kredytową banków, której wynikiem było zaostrzenie wymogów dotyczących udzielania kredytów przedsiębiorcom, można stwierdzić, że przyczyniło się to do spadku zainteresowania kredytem. Jednocześnie taka sytuacja przełożyła się na wzrost zainteresowania ofertą instytucji pożyczkowych, które za sprawą wysokiej skuteczności w docieraniu do klientów, przedsiębiorców stwarzają wiele możliwości skorzystania z alternatywnego źródła finansowania działalności, jakim jest pożyczka pozabankowa.

Analizy rynku pożyczkowego w Polsce oraz jego rozwoju w żadnym wypadku nie mogą pomijać zagrożeń wynikających z faktu stale rosnącego zadłużenia osób korzystających z tego rodzaju form finansowania. Związane jest to głównie z trudnościami dotyczącymi regulowania takich zobowiązań, co z kolei wynika w dużym stopniu z mniejszych wymogów formalnych obowiązujących przy zaciąganiu pożyczki w firmie pożyczkowej. Niestety, nadal informacje na ten temat są zbyt ogólne i nie odzwierciedlają faktycznej sytuacji, dotyczącej jakości obsługi udzielonych pożyczek pod względem terminowości ich spłat. Wydaje się również, że nadal problem ten jest ignorowany nie tylko przez badaczy, lecz także przez instytucje nadzorcze.

Bibliografia

1. *50 największych banków w Polsce 2017* [2017], „Miesięcznik Finansowy BANK”, nr 6, <http://konferencje.alebank.pl/konferencje/ranking-50-najwiekszych-bankow-w-polsce-2017/>, dostęp 20.06.2017.
2. *BIG InfoMonitor* [2016], *Przedsiębiorcy nie oddali firmom pożyczkowym ponad 44 mln zł*, „BIG InfoMonitor”, <https://media.bik.pl/informacje-prasowe/337068/przedsiębiorcy-nie-oddali-firmom-pożyczkowym-ponad-44-mln-zl>, dostęp 26.10.2016.
3. Grzywacz J. [2016], *Bankowość elektroniczna w przedsiębiorstwie*, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa.
4. GUS [2017], *Działalność przedsiębiorstw pośrednictwa kredytowego w 2016 r.*, opracowanie sygnałowe, Warszawa, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/podmioty-gospodarcze-wyniki-finansowe/przedsiębiorstwa-finansowe/dzialalnosc-przedsiębiorstw-posrednictwa-kredytowe-go-w-2016-r,1,11.html>, dostęp 30.06.2017.
5. KNF [2017], *Raport o sytuacji banków w 2016 r.*, Warszawa, https://www.knf.gov.pl/knf/pl/.../raport_o_sytuacji_bankow_2016_54435.pdf, dostęp 10.08.2017.

6. KPMG [2017], *Raport Twino Alternative Lending Index powered by KPMG Spring 2017*, dostęp 26.10.2017.
7. NBP [2016], *Dostępność finansowania przedsiębiorstw niefinansowych w Polsce*, Warszawa, <http://www.nbp.pl/home.aspx?f=/systemfinansowy/inne.html>, dostęp 30.06.2017.
8. NBP [2017a], *Sytuacja na rynku kredytowym. Wyniki ankiety dla przewodniczących komitetów kredytowych. III kwartał 2017*, Warszawa, http://www.nbp.pl/systemfinansowy/rynek_kredytowy_2017_3.pdf, dostęp 10.08.2017.
9. NBP [2017b], *Szybki monitoring NBP. Analiza sytuacji sektora przedsiębiorstw*, nr 3, http://www.nbp.pl/publikacje/koniunktura/raport_3_kw_2017.pdf, dostęp 10.08.2017.
10. NBP [2017c], *Szybki monitoring. Informacja o kondycji sektora przedsiębiorstw ze szczególnym uwzględnieniem stanu koniunktury w IV kw. 2016 r. oraz prognoz na I kw. 2017 r.*, http://www.nbp.pl/publikacje/koniunktura/raport_1_kw_2017.pdf, dostęp 10.08.2017.
11. PARP [2016], *Raport o stanie sektora MSP w Polsce*, Warszawa, <http://www.parp.gov.pl/publikacje/ebook/454>, dostęp 10.08.2017.
12. *Ranking pożyczek pozabankowych* [2017], http://www.ebroker.pl/rankingi/ranking-pozyczki-pozabankowe?utm_source=uzytownicy&utm_medium=internet&utm_campaign=wklejenie#ranking-5425, dostęp 7.07.2017.
13. *Raport NetB@nk* [2017], *Oznaki nasycenia rynku*, Związek Banków Polskich, <https://zbp.pl/wydarzenia/archiwum/wydarzenia/2017/kwiecien/raport-netb-nk-oznaki-nasycenia-rynku>, dostęp 30.04.2017.
14. *Raport ZPP Biała Księga* [2017], *Wpływ nowych propozycji Ministerstwa Sprawiedliwości na rynek pożyczek konsumenckich. Analiza zmian z perspektywy przedsiębiorców oraz klientów*, Związek Przedsiębiorców i Pracodawców, Warszawa.
15. *Raport. Finansowanie biznesu w Polsce* [2017], Związek Przedsiębiorców i Pracodawców, Warszawa, s. 13.
16. *Raport. Polskie firmy w obliczu wyzwań* [2016], *Plany, rozwój, finansowanie*, Deutsche Bank Polska, <https://www.deutschebank.pl/aktualnosci/2016/11/Raport-Deutsche-Bank-Polska-Polskie-firmy-w-obliczu-wyzwanplany-rozwoj-finansowanie.html>, dostęp 7.11.2016.
17. *Reputacja polskiego sektora bankowego* [2016], Związek Banków Polskich, https://zbp.pl/public/repozytorium/wydarzenia/images/kwiecien_2016/konferencja/2016_04_27_slajdy_na_konferencje_v3_3.pdf, dostęp 30.04.2017.
18. Rydarowska-Kurzbaauer J. [2013], *Źródła finansowania działalności inwestycyjnej przedsiębiorstw na przykładzie wybranych krajów Europy Środkowo-Wschodniej*, „Studia Ekonomiczne” nr 156, s. 63–72.
19. *SMEs' Access to Finance, Survey 2011. Analytical Report* [2011], s. 14, <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/09286d63-b884-41d2-9bd4-c5e83a6a77e9>, dostęp 30.04.2017.
20. Szelągowska A. [2015], *Rynek pożyczek pozabankowych w Polsce w świetle polityki niskich stóp procentowych banku centralnego*, „Studia i Prace”, t. 1, nr 3.
21. Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, Dz.U. z 1991 r. nr 80, poz. 350 z późn. zm.
22. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, Dz.U. z 1997 r. nr 140, poz. 939 z późn. zm.

23. Ustawa z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym, Dz.U. z 2006 r. nr 157, poz. 1119 z późn. zm.
24. Ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, Dz.U. z 2016 r., poz. 1528 z późn. zm.
25. Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2015 r., poz. 1357, 1830.
26. Ustawa z 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami, Dz.U. z 2017 r., poz. 819.
27. Waliszewski K. [2017], *Perspektywy rozwoju alternatywnego rynku pożyczkowego w Polsce na tle europejskim*, <https://fintek.pl/perspektywy-rozwoju-alternatywnego-rynku-pozyczkowego-polsce-tle-europejskim>, dostęp 26.10.2017.
28. Waliszewski K. [2017], *Rynek pozabankowych pożyczek konsumenckich w Polsce*, CeDeWu, Warszawa.
29. Zabrocki M. [2017], *Dlaczego właściciele firm sięgają po pożyczkę. Biznes raport*, „Gazeta Finansowa”, 17–23 marca, s. 29.

Strony internetowe

1. <https://www.bik.pl>
2. <https://www.knf.gov.pl>
3. <http://www.zfp.org.pl>
4. <http://www.zpp.net.pl>

Non-bank Loans in Business Financing in Poland

Summary

Many businesses experience difficulties in access to capital needed to finance their activities. That is particularly true of enterprises with sometimes adverse credit history, unable to properly secure the loan, two aspects of crucial importance to get capital from traditional sources. Such enterprises usually use their own resources to finance their business which, however, are not always sufficient. This is why entrepreneurs, often driven by the wish to maintain liquidity, are forced to turn to the alternative lending market. One of the forms of such financing is a non-bank loan, much easier to get due to the absence of burdensome formalities and detailed examination of creditworthiness. The paper attempts to identify reasons why, despite an extremely rich credit offer of banks, entrepreneurs are increasingly more interested in the services of lending institutions.

Keywords: credit, non-bank loan, lending institutions
